

**A Varuaiang A Waambaar Zin
Pita
Xa Waan Sin Aubina Di Inaxam
Paazaai
A Dor Vaamaravazang Pana A
Waambaar Angkari**

Pita xa varaar a waambaar angkari la bina laba Rom. Aubina iwana gigiuang amun tak-saarang ma amun maravas faagit di iziar varaxai wana aubina di inaxam paazaai, malasing ma Pita xa dador dikdik sin aubina di inaxam paazaai. Naan ka farar zaait ka piaat adu dina naknakaai wanaze Iesu xana uli wat. A maariaas iwana fararang ka malasing AD 67.

A baar 2 Pita xa malasing kari:

- (1) 1:1-2 A dor vaamaravazang
- (2) 1:3-15 Dia dina iziar malasing aubina zin Nakmai
- (3) 1:16-21 A dorang pana Iesu Kaarisito xa vaaratunaan
- (4) 2:1-22 A fanaauang pana amun maravas faagit
- (5) 3:1-13 Auli watang sin a Piran
- (6) 3:14-18 A vaanongang iwana dorang

A Dor Vaamaravazang

¹ Nia xari Saaimon Pita, a iaana kilaaiang ma a aaposal zin Iesu Kaarisito.

Ga farar waan sinim ina Nakmai xa ra lis ainaxam paazaaiang sinim, avuna wana a matmalabuk ka tak sin Iesu Kaarisito, naan Nakmai zin dia ma a Baraai a Vaaroroiang sin dia. Ainaxam paazaaiang kanaan sinim ka daxa mase lamarana Nakmai, malasing simaam.

² A daxaiang ma a luaai xana bas pakluaai wana nim lamaskana a rexaazang sin Nakmai ma Iesu a Piran sin dia.

Nakmai Xa Kalin Dia Dina Raagul Lalos Amun Lan Sina

³ Pana a dikdikang sin Nakmai, naan ka lis amun saan faakdul ina xat faraxas pana a ro-roiang sin dia xuna zindaxaiang ma dina rauxin aizarang kana valos fatalamin a sasaxotang ma ainaxamang sin Nakmai, lamaskana rexaazang sin dia wana naan. Naan ina xa ra viring dia lamaskana a marmari daxaiang sina vaatak ma a daxaiang sina. ⁴ Lamaskana amun saan angkanaan, naan ka lis amun kalxalang ina xa laba marazaat ma xa daxa mase. Lamaskana amun kalxalang kanaan kat faraxas naaguna gigi varaxai wana Nakmai wana amun matmalabuk taksaat ila pira angkari xat balas pana sasaxotang taksaat.

⁵ Naan a vuvuna xanaan naaguna gut kuna dumaiang ainaxam paazaaiang faraxai wana amun matmalabuk daxa. Ma naaguna gut kuna dumaiang amun matmalabuk daxa varaxai wana a rexaazang pana Nakmai. ⁶ Ma naaguna gut kuna dumaiang a rexaazang pana Nakmai varaxai wana a matmalabuk iwana vadikdikang nim

siaana amun sasaxotang taksaat ila winpina nim. Ma naaguna gut kuna dumaiang a matmalabuk iwana vadikdikang nim siaana amun sasaxotang taksaat faraxai wana a matmalabuk iwana irur dikdikang lamaskana amun maravanang. Ma naaguna gut kuna dumaiang a matmalabuk iwana irur dikdikang lamaskana amun maravanang faraxai wana a matmalabuk iwana valozang a sasaxotang ma ainaxamang sin Nakmai. ⁷ Ma naaguna gut kuna dumaiang a matmalabuk iwana valozang a sasaxotang ma ainaxamang sin Nakmai varaxai wana a matmalabuk iwana sasaxotang axazak saksaxai malasing amun taatum. Ma naaguna gut kuna dumaiang a matmalabuk iwana sasaxotang axazak saksaxai malasing amun taatum faraxai wana rauxinang a matmalabuk iwana sasaxotang azanon tawarak pana maskana nim. ⁸ Tamon amun matmalabuk angkanaan ka iziar zinim ma xat balas laba uzaa, a rexaazang sinim pana a Piran Iesu Kaarisito xana vuain nanga amun fnuaaina ma naaguna wen iziar walaau be. ⁹ Singsaxai naan ina xawit na rauxin amun matmalabuk angkanaan, a marana xa bungbungaaf o xa marawif, ma xa naxambain fanong adu Nakmai xa ra vaninis naan siaana amun matmalabuk taksaat ina naa ra gigi.

¹⁰ Malasing ma amun taatum surugu lamaskana Kaarisito, a maskana nim kana ramaraat ma naaguna vatangin pana a roroiang sinim adu Nakmai xa viring luk fanong nim ma xa ra kalin nim. Tamon naagu giu malasing kanaan, naaguna wen su, ¹¹ ma dina zaxot

falbis nim faraxai wana a nanamang ka bas marazaat lamaskana a bikabar ina xa izi tapal zin Iesu Kaarisito a Piran sin dia ma a Baraai a Vaaroroiang.

¹² Naagu rexaazin fanong amun saan angkanaan ma naagu irur dikdik faanong pana amun faraviraaiang faaratunaan ina naagu rauxin fanong, singsaxai xa daxa wana gana vainaxaam bulin nim pana. ¹³ Araan ga iziar roro nanga, ga naxaam adu xa tak pana gana varamaraat kaarik ainaxamang sinim pana amun saan angkanaan, ¹⁴ panaze ga rexaas adu xa vaasilik faanong pana nia gana waan fataling a winpin angkari zurugu malasing a Piran surugu Iesu Kaarisito xa ra vazei vamaravaas nia. ¹⁵ Aiang gana gut kuna vainaxaamang nim pana amun saan angkanaan kuna naagunat naxaam falagot lamuraana ga maat.

Maadi Ra Raamin A Marmari Daxaiang Sin Nakmai

¹⁶ Araan maadi vazei nim pana a dikdikang sin Iesu Kaarisito a Piran sin dia ma a uli watang sina, xawit maadi fingaai walaau be wana amun fingaaiang ka maamis maam nanga maadi paata naxaam. Kawit. Maam nanga maadi ra raamin a marmari daxaiang ma dikdikang sina wana amun marana maam. ¹⁷ Nakmai Damana, xa valaup aizina ma xa lis a marmari daxaiang sina, araan naan ka dador wana a lingna ikula laaxur lamaskana adi marmari daxaiang ma a dikdikang sina. Naan ka piaat malasing kari, “Naari naarugu zurugu, ga sasaxot naan, ma ga nanam mase wana naan.”

(Mt 17:5, Mk 9:7, Lk 9:35)

¹⁸ Ma nimtaal nanga maadi langarin taal a lingna, ina xa wat ikula la lia la raan angkanaan maadi iziar raal varaxai wana Iesu, la waatawut koxok.

¹⁹ Amun saan maadi raamin ka vabalos faratunaan a dorang sin amun profet ka wat sin dia ma xa daxa wana naaguna inaxam pana. Avuna a dorang sin amun profet ka malasing a laam ina xa ililap la bungszuk, ka ruaas nanga a bina xa raan ma xa ruaas a malara i waanaraan kana vamaravaas a maskana nim. ²⁰ Azaan laba azaxai xari nim naaguna rexaazin adu xawit nat faraxas taxazak kana akpaat a vuvuna dorang sin amun profet lamaskana Baar Xoxok pana ainaxamang sina nanga. ²¹ Avuna xawit ta dorang profet na wat pana sasaxotang ma ainaxamang sin ta rapti. A Laklagaai a Raabu nanga xat paamuain ainaxamang sin aubina ina di viaat a dorang profet ka wat sin Nakmai.

2

Amun Maravas Faagit

¹ Mumua amun maravas faagit di iziar lawalau amun Israael. Ka malasing saait bani taning, amun maravas faagit dina wat nanga lawalaua nim. Pana amun faraviraaiang faaratunaan dit faraviraai wana, dina rasin funfunin amun faraviraaiang faagit ina xana vanong mase ainaxam paazaaiang sinim, ma dina lis a tora naandi zin a Piran ina xa wul luk naandi. Malasing ma naandi dina zuruk fazaus a puruaiang sin naandi.

² Amala dina valos amun matmalabuk ka mitikaai zin amun maravas faagit malasing ma azanon aubina rawarak dina dador raksaat pana a lan

iwana dorang faaratunaan. ³ Wana adi sasaxotang sin naandi wana a kaakaai, dina vagit nim pana amun fingaaiang palaau di paata naxaam kuna zurukang a kaakaai zinim. Singsaxai Nakmai xawit na imilaaif, mumua nanga xa ra nimmimanin aikilizang ma xana samura lis a puxaaiang sin naandi.

⁴ Avuna Nakmai xawit na ra roting faulin aikilizang sina wana amun aangelo ina di ra giu amun matmalabuk taksaat. Naan ka ra psin fawizik naandi lamaskana a bina iwana adi axaiaf kawit nai maat ma di iziar wana vaamaazikang lamaskana adi luk ina xa bungszuk kuna zimbongang a raan aikilizang. ⁵ Ma mumua pis Nakmai xawit na roting faulin aikilizang sina wana aubina ila pira angkari zaait araan naan ka vabalos adi ulim ma aubina ina di ilis a tora naandi zin Nakmai di milung lamaskana. Naan ka zaxot faulin be Noaa, a rapti iwana fazeiang pana matmalabuk ka tak, naan ma naandi di wizik urua zaait. ⁶ Naan ka lis aikilizang iwana puxaaiang sin uru bina Sodom ma Gomoraa araan ka vaif nandiaa ma di vaanong daxa iaa mase, ma a burut be xa iziar. Naan ka giu malas-ing kanaan kuna waafvingang azaan ina xana balas sin aubina di ilis a tora naandi zin Nakmai. ⁷ Singsaxai xa zaxot faulin Lot, a rapti xa tak, ina xat maskalus mase wana a matmalabuk ka mitikaai zin aubina xawit dit falos amun lus. ⁸ A rapti angkanaan ka tak, ka iziar lawalau aubina angkanaan di gigiu amun matmalabuk ina xawit nat falos amun lus ma lamun taan faak-

dul naan kat kazanin a maravanang laba wana amun saan taksaat naa rataamin ma naat langarin naadi gigi. ⁹ Araan aubina dit falos fatalamin a sasaxotang ma ainaxamang sin a Piran di iziar lamaskana maravanang, naan ka rexaazin a lan kuna zaxot faulinang naandi. Ma naan ka rexaazin saait a lan naan kana vamazik aubina xawit di tak ina dit simbong aikilizang iwana puxaaiang sin naandi la raan aikilizang. ¹⁰ Faaratunaan mase, a Piran kana lis aikilizang ka dikdik sin naandi ina dit falos a sasaxotang ka mitikaai ila winpina naandi ma di wispiaal a burburaaiang sina.

Amun maravas faagit angkanaan kawit dit mairauring tazaar, dit naxaam falaup be naandi nanga. Kawit dit maraaut araan dit lingpuak lawaana amun faaziarang inikula la lia. ¹¹ Amun aangelo di dikdik marazaat mase wana amun maravas faagit, singsaxai amun aangelo xawit dit lingpuak lawaana amun faaziarang inikula la lia lamarana a Piran. ¹² Singsaxai amun maravas faagit angkanaan, dit falos be amun saan a winpina naandi xa sasaxot kana giu, malasing amun pungpung ina di luk be naandi xuna zaraakang naandi ma zop famaatang naandi. Di ipiaat faraksaat amun saan ina xawit naadi mazaam. Malasing ma dina milung saait malasing amun pungpung.

¹³ Naandi di gigi a raksaatang ma Nakmai xana xis naandi wana a raksaatang. Dit nanam be araan di imimin ma di ngong farawuk lawaanaas. Ma araan di iziar varaxai wana nim pana a flangan, di malasing be azaan ka mitikaai, ma azaan

ina xa raksaat mase. Ma dit nanam be wana a matmalabuk iwana vaagitang naadi gigi. ¹⁴ Dit naxaam be a matmalabuk iwana milivinang a ravin tawarak o a rapti rawarak. Kawit dit siaavus pana gigiuang amun matmalabuk taksaat. Dit falmur aubina ina xawit di irur dikdik. Di rex-aas daxa wana amun lan iwana urif lukang a kaakaai. Sing saxai Nakmai xa ra nimnimanin tasin a vaamaazikang tapal aaxan a lemler taksaat angkanaan. ¹⁵ Naandi di waan faanong siaana a lan ka tak ma di milung. Di valos a lan sin Baalaam, naata Beor, naan ina xa ra sasaxot a wulwulang iwana amun gigiuang taksaat. ¹⁶ Amun dongki xawit di dador, sing saxai a dongki zin Baalaam ka dador zina wana a matmalabuk taksaat sina wana a linga rapti ma xa wisbuaak a matmalabuk ka baabaa zin Baalaam.

¹⁷ Ubina angkanaan di malasing amun luka daanim ina xa maat faanong ma di malasing saait a xuf ina adi maaliu xa wif. Nakmai xa nimnimanin tasin fanong a non aaxan naandi lamaskana a suk ka maxit baangut. ¹⁸ Avuna amun maravas faagit angkanaan dit falaup naandi nanga wana dorang palaaui ma dit purif falmur aubina xuna valozang amun sasaxotang taksaat ila winpina naandi. Naandi aubina angkanaan ina di samura inaxam paazaai ma di waan fataling amun matmalabuk taksaat sin aubina raksaat. ¹⁹ Amun maravas faagit angkanaan di xalxal zin naandi adu dina mamaraxas be sing saxai naandi nanga xawit di izi mamaraxas. Di iziar malasing amun iaana

kilaaiang sin amun matmalabuk ka mitikaai zin naandi. Avuna axazak ka balas a iaana kilaaiang sin azaan ina xat paamuain naan. ²⁰ Aubina di valaau vataling amun matmalabuk ka mitikaai ila pira angkari wanaze di rexaazin fanong Iesu Kaarisito a Piran ma a Baraai a Vaaroroiang sin dia. Singsaxai tamon mur di zu lamaskana a flung iwana matmalabuk taksaat ma amun saan taksaat angkanaan di bulupis kaarik naandi, aiziarang sin naandi mur xana raksaat mase wana aiziarang sin naandi waamua araan kawit nanga di rexaazin Iesu Kaarisito. ²¹ Iaak tamon naandi xawit di rexaazin a lan iwana matmalabuk ka tak, ka daxa nanga wana naadi ra rexaazin fanong ma di lis a tora naandi wana a dorang koxok sin Nakmai ina aubina di ra fazei wana zin naandi. ²² A dorang lalaamangaai angkari xa tak pana naandi: “A wiu xa ulili wana azaan naa luaak pizin fanong.” (*Maz 26:11*) Ma aza dorang lalaamangaai zaait kari: “A bari ina di tus fanong naan kana uli ma xana wulwulaai lamaskana ambimbi.”

3

A Uli Watang Sin A Piran

¹ Amun paasaxo daxa zurugu, naari a varuaiang a waambaar ga varaar waan sinim. Ma lamaskana uru waambaar varaxai, ga vainaxaam kaarik nim pana amun saan kuna ainaxamang sinim kana tak. ² Ga saxot adu naaguna naxaam faulin a dorang ina amun profet ninis sin Nakmai di ra dador profet pana, ma naaguna naxaam faulin saait a dorang dikdik sin a Piran, a Baraai

a Vaaroroiang sin dia ina amun aaposal zinim di ra fazei wana.

³ Azaan paamua nim naaguna rexaazin adu lamun taan iwana vaanongang, azanon aubina dina balas ina dit falos be amun sasaxotang tak-saat ila winpina naandi. Dina vis nim, ⁴ ma dina piaat malasing kari, “Lasang ka Iesu xana uli wat malasing ina naa ra xalxalin? A maariaas ka varas faanong. Lamun taan nanga amun kulmua zin dia di maat, amun saan ka iziar nanga malasing Nakmai xa ra vaziaar naandi la varumaraiang iwana faaziarang.”

⁵ Singsaxai di baai dina rexaazin a dorang kari adu, la varumaraiang mase, Nakmai xa ra vaziaar a bara ma a pira angkari wana a dorang sina nanga. Naan ka ra vaziaar wana a daanim ma a pira xa balas lamaskana daanim. ⁶ Ma araan ka vabalos adi ulim, a daanim angkanaan ka pung paramin a pira ila raan angkanaan ma xa kawin mase. ⁷ Singsaxai a bara ma a pira angkari, dia di raamin nandiaa, di zimbong iaa a raan iwana aikilizang, araan axaiaf kana vanong pizin nandiaa varaxai wana aubina di ilis a tora naandi zin Nakmai. A dorang sin Nakmai xa vaziaar a bara ma a pira angkari ma a dorang kanaan nanga xa roting nandiaa xula raan aikilizang.

⁸ Amun paasaxo daxa zurugu, tuaa naagu xanambain azaan azaxai angkari. A raan azaxai xa malasing a maariaas ka taausan azaxai lamarana a Piran, ma a maariaas ka taausan azaxai xa malasing be a raan azaxai wana naan. ⁹ A

Piran kawit nat faabung kuna waambazovang a xalxalang sina, malasing azanon aubina di naxaam malasing kanaan. Kawit. Naan kat simbong fatalamin nim, panaze xawit na saxot adu taxazak kana milung. Ka saxot adu aubina vaakdul dina inaxam taawuk.

¹⁰ Singsaxai a raan laba zin a Piran kana balas malasing a ruburung. La raan angkanaan a bara xana malik faraxai wana adi linga zaan kana raangis laba mase, ma axaiaf kana vaif pizin amun saan faakdul laaxur ma a pira angkari varaxai wana amun saan faakdul wana xana balas la maravas.

¹¹ Tamon amun saan faakdul angkanaan kana vaanong malasing kanaan, aze rawat toroiang ka naaguna rauxin? Kana daxa tamon a roroiang sinim kana ninis ma naaguna valos fatalamin a sasaxotang ma ainaxamang sin Nakmai, ¹² ma naaguna zimbong a raan sin Nakmai ma naaguna vazauzin a raan angkanaan kuna xana wat fazaus. La raan angkanaan Nakmai xana vaif pizin a bara ma amun saan ikula la bara ma amun saan faakdul xana daanim pana a lagavang iwana axaiaf ma xana malik. ¹³ Singsaxai dia di zimbong a raan Nakmai xa ra xalxalin sin dia: A lia vaaxur ma a pira vaaxur ina a non amun matmalabuk ka tak ka iziar lamaskana.

A Vaanongang Iwana Dorang

¹⁴ Amun paasaxo daxa zurugu, a raan naagu zimbang pana a raan angkanaan, naaguna gut kuna naaguna ninis ma xuna xawit ta

vaakarang kana zuruk nim pana tazaar ma xuna iziarang lamaskana a luaai varaxai wana Nakmai. ¹⁵ Naaguna naxaam. A Piran sin dia xawit nanga na wat panaze naan kat simbang daxa wana aubina dina inaxam taawuk ma xana zaxot faulin naandi. A dorang kanaan, daaza dia Pol xa ra fararin paamua varaxai wana a mazamang ina Nakmai xa lis sina. ¹⁶ Lamaskana amun paambaar vaakdul zina, naan kai dador wana amun saan angkanaan pana a lan be azaxai. Azanon dorang ina naat faraar xa lagaf kuna zurukang a vuvuna. Ma azanon aubina ina xawit di maravas pana ma ainaxamang sin naandi xawit na dikdik, di xul aknaaza dorang pana dorang sin Pol malasing di xul aknaaza dorang lamaskana a Baar Xoxok. Ma naandi nanga dina milung pana.

¹⁷ Singsaxai nim amun paasaxo daxa zurugu, naagu tabung texaazin fanong amun saan angkanaan. Naaguna naknakaai xuna tuaa aubina ina xawit dit falos amun lus dina urif pizin nim lalozang amun faraviraaiang sin naandi xawit na tak. Tuaa naagu zu vataling ainaxam paazaaiang dikdik sinim naari naagu paazaai wana. ¹⁸ Naaguna walak lamaskana a daxaiang sin Iesu Kaarisito a Piran ma a Baraai a Vaaroroaiang sin dia ma a mazamang sinim pana naan saait kana balas laba uzaa, uzaa.

A marmari daxaiang kana uzaa zina taning ma bulaai. Ka vaaratunaan.

A Dorang Daxa Zin Nakmai
The New Testament in the Nalik Language of New
Ireland Province, Papua New Guinea
Nupela Testamen long toples Nalik long Niugini

copyright © 2023 Wycliffe Bible Translators Australia

Language: Nalik

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Mar 2024 from source files dated 28 Mar 2024

42305cda-c6c8-512e-a277-ab36f573c0db